

බලය

කාලය -විනාඩි 40

1) පහත සඳහන් බල යුගල අතුරින් කිහිමි යුගලය මගින් 6 N ක සම්ප්‍රයුක්ත බලයක් ලබා දිය නොහැකිද?

1. 3 N , 3 N
2. 3 N , 7 N
3. 6 N , 8 N
4. 2 N , 9 N
5. 10 N , 12 N

2) 6 N සහ 10 N බල යුගලයක් ලක්ෂයක් මත ක්‍රියා කරනුයේ 120° ක ආනතියක් සහිතව වේ. එම බල යුගලයේ සම්ප්‍රයුක්තයේ විශාලත්වය සොයන්න.

1. 76 N
2. 196 N
3. 14 N
4. $2\sqrt{19}$ N
5. 10N

3) ලක්ෂයක් මත ක්‍රියා කරන ඒකාකල බල තුනක වටිනාකම් පහතින් දී ඇත සම්ප්‍රයුක්තය ශුන්‍ය විය නොහැක්කේ

1. 12 , 12 , 12
2. 12 , 24 , 36
3. 12 , 30 , 36
4. 12 , 20 , 36
5. 12 , 36 , 42

4) තිරසර 30° ක් ආනත රළු තලයක් මත 10 kg ස්කන්ධයක් සහිත වස්තුවක් තබා එය ආනත තලය ඔස්සේ 2 ms^{-2} ත්වරනයකින් ඉහළට ඇද ගෙන යාමට යෙදිය යුතු බලය සොයන්න. පෘෂ්ඨ හා වස්තුව අතර ඝර්ෂණ සංගුණකය $1/\sqrt{3}$

1. 50 N
2. 80 N
3. 100 N
4. 120 N
5. 125 N

5) ස්කන්ධය 20 g වන උණ්ඩයක් 200 ms^{-1} ප්‍රවේගයෙන් ඉලක්කයක ගැටී නිශ්චලතාවයට පත්වේ. උණ්ඩය කෙරෙහි ඉලක්කය මගින් යෙදෙන ප්‍රතිරෝධී බලය 2000 N කි. උණ්ඩය ලී කොටය තුළ කොපමණ දුරක් කාවදීද?

1. 0.2 cm
2. 2 cm
3. 20 cm
4. 0.02 cm
5. 200 cm

6) රළු තිරස් තලයක් මත 10 ms^{-1} වේගයෙන් නිදහසේ සර්පනය අරඹන 20 kg වස්තුවක් තප්පර 5 ක් තුළ නිශ්චලතාවයට පත්වේ. මෙම වස්තුව 20 ms^{-1} නියත වේගයෙන් චලයන කිරීමට අවශ්‍ය බලය සොයන්න.

1. 200 N
2. 40 N
3. 0 N
4. 100 N
5. 400 N

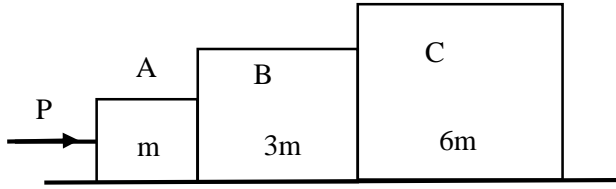
7) ස්කන්ධය 4 kg බැගින් වන අංශු දෙකක් සුමට කප්පියක් මතින් නිදහසේ ගමන් කරන සැහැල්ලු අවිනේය තන්තුවක දෙකෙලවරට ගැට ගසා ඇත. කප්පිය මත තෙරපුම සොයන්න.

1. 80 N
2. 0 N
3. 20 N
4. 40 N
5. 10 N

8) 55 kg ස්කන්ධයක් ඇති මිනිසෙක් උත්තෝලකයක තබා ඇති සමීපික නරාදියක් මත සිටගෙන සිටී. උත්තෝලකය චලනය වන විට නරාදි පාඨාංකය 715 N විය. උත්තෝලකය චලනය වන්නේ ,

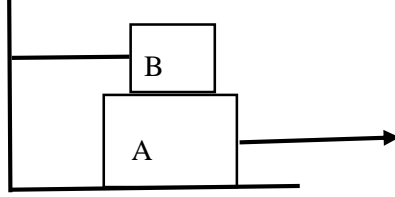
1. ඉහළට 3 ms^{-2} ත්වරනයකිනි
2. පහළට 3 ms^{-2} මන්දනයකිනි
3. ඉහළට 13 ms^{-2} මන්දනයකිනි
4. පහළට 3 ms^{-2} ත්වරනයකිනි
5. පහළට 13 ms^{-2} මන්දනයකිනි

- 9) පහත රූපයේ දැක්වෙන පරිදි A , B , C වස්තු තුනක් සුමට මේසයක් මත තබා ජ බලයක් යොදා තල්ලු කරනු ලැබේ. A හා B ඝනක අතර ඇති වන ප්‍රතික්‍රියා බලයේ වටිනාකම සොයන්න.

1. $P / 10m$
 2. $9P / 10$
 3. $6P / 10$
 4. $5P / 10$
 5. $4P / 10$
- 10) සුමට කප්පියක් මතින් ගමන් කරන සැහැල්ලු අවිනේය තන්තුවක දෙකෙළවරට 10 kg සහ 15 kg බැගින් වන වස්තු 02 කක් සම්බන්ධ කර පද්ධතිය නිශ්චලතාවයෙන් යුතුව මුදා හැරිය විට පද්ධතියේ ත්වරණයන්, තන්තුවේ අතතියන් කප්පිය මත තෙරපුමන් සොයන්න
1. 2 ms^{-2} , 120 N , 120 N
 2. 2 ms^{-2} , 120 N , 60 N
 3. 10 ms^{-2} , 120 N , 240 N
 4. 10 ms^{-2} , 100 N , 200 N
 5. 2 ms^{-2} , 120 N , 240 N
- 11) 4 : 3 ආතතියක් සහිත රළු ආනත තලයක් මත 5 kg වස්තුවක් තබා නිශ්චලතාවයෙන් යුතුව මුදා හැරිය විට 2 ms^{-1} නියත ප්‍රවේගයෙන් ආනත තලය ඔස්සේ පහලට ලිස්සා පැමිණේ පෘෂ්ඨය සහ වස්තුව අතර ඝර්ෂණ සංගුණකය සොයන්න .
1. $1 / 2$
 2. $4 / 3$
 3. $3 / 5$
 4. $3 / 4$
 5. $4 / 5$
- 12) ස්කන්ධය 20 kg ද දිග 5 m ක්ද වන ඒකාකාර කඹයක් සිවිලිමක සිරස්ව සිටින ලෙස එල්ලා එහි පහල කෙළවරට 10 kg ක් වන වස්තුවක් එල්ලා ඇත තන්තුව සිවිලිමට සම්බන්ධිත ස්ථානයේ සහ තන්තුවේ ඉහල සිට 2 m පහල ස්ථානයක ආතතියද සොයන්න.
1. 100 N , 180 N
 2. 100 N , 180 N
 3. 300 N , 220 N
 4. 100 N , 220 N
 5. 300 N , 180 N

- 13) පහත රූපයේ පරිදි 10 kg ක ස්කන්ධයක් ඇති A වස්තුව මත 4 kg ස්කන්ධයක් ඇති B වස්තුව තබා ඇත. A වස්තුව වලනය කරවීමට යෙදිය යුතු අවම බලයත් එම අවස්ථාවේ B වස්තුව සම්බන්ධිත තන්තුවේ ආතතියත් සොයන්න. A වස්තුව හා පොලව අතර ඝර්ෂණ සංගුණකය $1/2$ ක්ද A හා B අතර ඝර්ෂණ සංගුණකය $1/4$ ද වේ .

1. 60 N , 10 N
2. 60 N , 20 N
3. 80 N , 10 N
4. 60 N , 40 N
5. 80 N , 20 N

- 14) දුනු තරාදියක් උත්තෝලකයක වහලයේ එලවා එහි නිදහස් කෙළවරට 5 kg වන වස්තුවක් සම්බන්ධ කරනු ලැබේ උත්තෝලකය 10 ms^{-1} ප්‍රවේගයෙන් ඉහලට ගමන් කරන විට තරාදි පාඨාංකය වන්නේ.

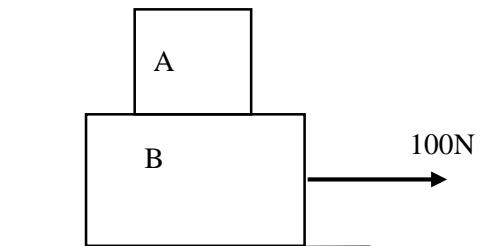
1. 50 N
2. 100 N
3. 0 N
4. 60 N
5. 25 N

- 15) 10 kg ක ස්කන්ධයක් ඇති වස්තුවක් ඝර්ෂණ සංගුණකය 0.25 වන රළු තිරස් පෘෂ්ඨයක් මත තබා 20 N බලයක් යොදා අදිනු ලැබේ. වස්තුව මත ඇති වන ඝර්ෂණ බලය වන්නේ

1. 25 N
2. 0 N
3. 20 N
4. 10 N
5. 100 N

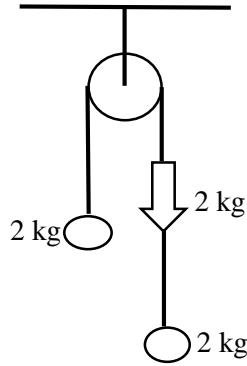
- 16) රූපයේ දැක්වෙන පරිදි රළු තිරස් පෘෂ්ඨයක් මත A හා B වස්තු දෙකක් එක මත එක තබා ඇත. A ස්කන්ධය 2 kg ද B හි ස්කන්ධය 8 kg වේ. B හා තිරස් පොලව අතර ඝර්ෂණ සංගුණකය 0.5 කි. B මත 100 N බලයක් රූපයේ පරිදි යොදන්නේ නම් සහ A වස්තුව B වස්තුව මත ලිස්සීමකින් තොරව ගමන් කරයි නම් පද්ධතියේ ත්වරණයත් , A හා B අතර ඝර්ෂණ බලයේ වටිනාකමත් සොයන්න.

1. $25/6 \text{ ms}^{-2}$, 10 N
2. 5 ms^{-2} , 10 N
3. $25/6 \text{ ms}^{-2}$, $25/3 \text{ N}$
4. 5 ms^{-2} , $25/3 \text{ N}$
5. $25/6 \text{ ms}^{-2}$, $25/12 \text{ N}$

17) 2 kg බැගින් වන වස්තු දෙකක් සහ ස්කන්ධය 2 kg වන දුනු තරාදියක් පහත රූපයේ පරිදි සුමට කප්පියක් හරහා ගමන් කරන සැහැල්ලු අවිනන්ය තන්තුවකට සම්බන්ධ කර ඇත. දුනු තරාදියේ පාඨාංකය සොයන්න.

1. 0 N
2. 20 N
3. 3.3 N
4. 6.7 N
5. 13.3 N

18) රළු තලයක් මත 10 kg ක වස්තුවක් තබා ආනතිය ක්‍රමයෙන් වැඩි කරගෙන යන විට තලයේ ආනතිය 3 : 4 වන විට වස්තුව ලිස්සීම ආරම්භ කරයි. ස්ථිතික ස්රීෂ්ණ සංගුණකයේ වටිනාකම සොයන්න. ගතික ස්රීෂ්ණ සංගුණකය 1 / 2 නම් මොහොතකට පසුව වස්තුවේ ත්වරණය සොයන්න.

1. $3/4, 10 \text{ ms}^{-2}$
2. $4/3, 5 \text{ ms}^{-2}$
3. $3/5, 5 \text{ ms}^{-2}$
4. $4/3, 10 \text{ ms}^{-2}$
5. $4/5, 2 \text{ ms}^{-2}$

19) 4 ms^{-1} ඒකාකාර වේගයෙන් ගමන් කරන වාහක පටියක් මතට 120 kgmin^{-1} සීග්‍රතාවයෙන් බොරළු වැටේ. පටියේ ප්‍රවේගය නියතව පවත්වා ගැනීම සඳහා එමගින් යෙදිය යුතු අමතර බලයේ වටිනාකම සොයන්න.

1. 8 N
2. 480 N
3. 240 N
4. 120 N
5. 12 N

20) 10 ms^{-2} ත්වරණයෙන් නිරස් මාර්ගයක ගමන් කරන මෝටර් රථයක වහලයේ ඵල්ලා ඇති සරල අවලම්භයේ තන්තුව සිරස සමඟ සාදන කෝණය වන්නේ,

1. 30°
2. 60°
3. 45°
4. 75°
5. 37°

බලල

Sandun Priyankam

1 4	6 2	11 4	16 2
2 4	7 1	12 3	17 5
3 4	8 1	13 3	18 2
4 4	9 2	14 1	19 1
5 3	10 5	15 3	20 3

* ඔයාලා නැමේම උත්තර වක බලලා ඔයාලගේ
හරි ගාන comment කරන්න. එකෙන් මෙ තේරුම්
ගන්න පුළුන් ~~ඔයාලා~~ තේරේ එක අවාරය තුළින් කියලා.

* ඔයාලගේ හරි ගාන කියනි වුනත් කමක් නැහැ
Marking එක බලලා අනුප්පාදි හදන්න.

* තේරෙන්නෙ නැති නැති අහන්න comment කරලා.

බලය

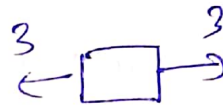
Sandan Priyankara

① * බල 02 ක් ලබා දිය හැකි ශ්‍රේෂ්ඨ සම්ප්‍රේෂණය ලබා
දෙන්නේ බල 02 ක එකම දිශාව තිබේ නම් වේ. එවිට
බල 02 ක එකතුවම එහි එහි සම්ප්‍රේෂණය ලැබේ.

* බල 02 ක් ලැබෙන අවස්ථා සම්ප්‍රේෂණය බල 02 ක
සමාන දිශාවට තිබේ නම් ලැබේ.

* අනෙක් සදාම අනන්ත තිබීමෙන් එම අතර තිබීමෙන්
ලැබේ.

✓ i) 3, 3

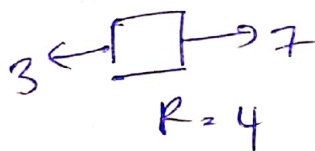
$$R = 0$$

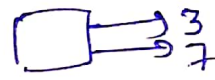
$$R = 6 \text{ N}$$

✓ ii) 3, 7

(0 - 6)

$$R = 4$$

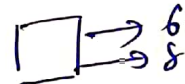
$$R = 10$$

(4 - 10)

✓ iii) 6, 8

$$R = 2$$

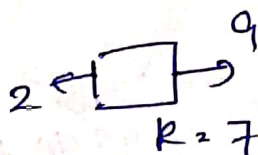

$$R = 14$$

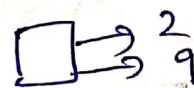
(2 - 14)

(සම්ප්‍රේෂණය
6 නිශක්තිය)

X iv) 2, 9

$$R = 7$$

$$R = 11$$

(7 - 11)

පිටුව 4

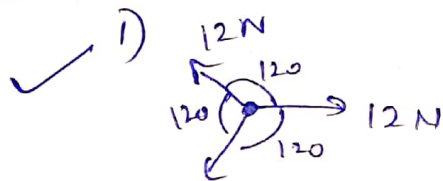
$$R^2 = 10^2 + 6^2 + 2 \times 10 \times 6 \times \cos 120$$

$$R^2 = 100 + 36 + 2 \times 10 \times 6 \times -\frac{1}{2}$$

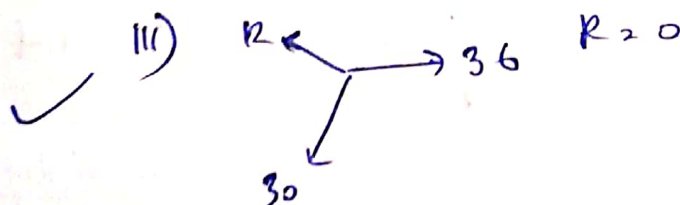
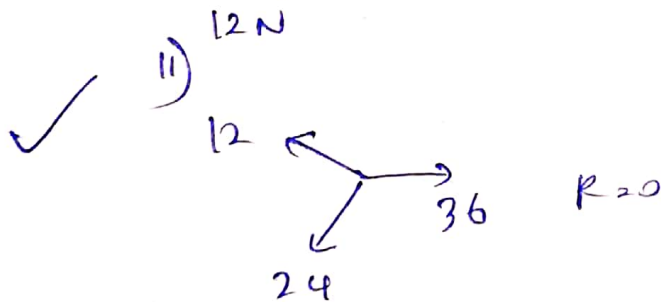
$$R^2 = \cancel{136} - 60 \quad 136 - 60$$

$$R^2 = 76$$

$$k = \sqrt{76} = \sqrt{4 \times 19} = 2\sqrt{19} \text{ N}$$

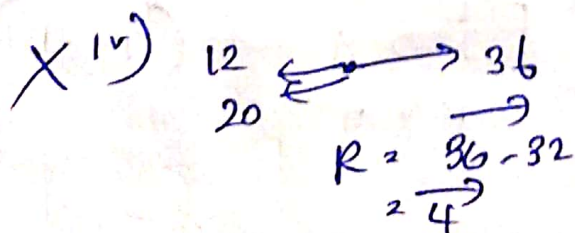
[illegible]

p. 20.

නැතහොත් හද 03 මගින්
 ත්‍රිකෝණයේ දිගු පැත්ත
 නම් අභ්‍යන්තර කෝණ
 ක(0) ඇත

ග්‍රන්ථාලයේ ඇදීමට නම්
 ක්‍රියා කර 02 ක් එකතුව
 විශ්ලේෂණය කර දින 02 ක්,
 වැඩේ වැඩ ඇත.

→ संश्लेषण

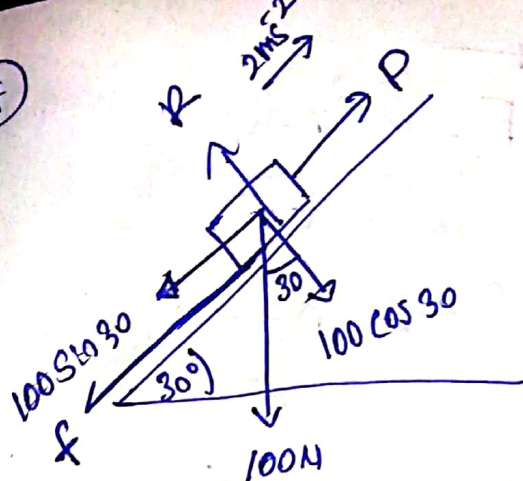
අනුමත වූ මෙහෙයුම්

ചാർ ത്രിമാസം മുൻപ് നോക്കുക

v) ✓

$5 \otimes 4$

4

$$f = \mu R$$

$$f = \frac{1}{\sqrt{3}} \times 50\sqrt{3}$$

$$f = 50$$

$$R = 100 \cos 30$$

$$R = 100 \times \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$R = 50\sqrt{3}$$

$$F = ma$$

$$P - f - 100 \sin 30 = 10 \times 2$$

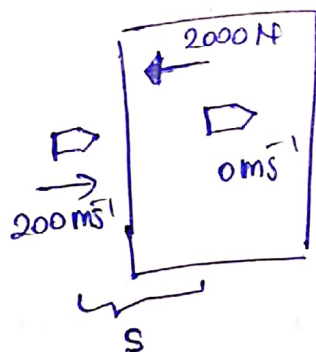
$$P - 50 - 50 = 20$$

$$P - 100 = 20$$

$$P = 20 + 100 = 120 \text{ N} //$$

সকল - 4

5

$$F = ma$$

$$-2000 = \frac{20}{100} \times a$$

$$-\frac{2000 \times 100}{2} = a$$

$$-100000 \text{ ms}^{-2} = a \quad (\text{একটি নির্দিষ্ট অর্ধচন্দ্র})$$

$$u = 200 \text{ ms}^{-1}$$

$$v = 0 \text{ ms}^{-1}$$

$$a = -10^5 \text{ ms}^{-2}$$

$$S = ?$$

$$v^2 = u^2 + 2as$$

$$0 = (200)^2 - 2 \times 10^5 S$$

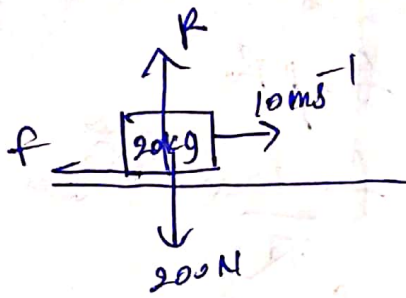
$$2 \times 10^5 S = 200 \times 200$$

$$S = \frac{200 \times 200}{2 \times 10^5}$$

$$= 0.2 \text{ m} \rightarrow 20 \text{ cm} //$$

সকল 3

6

$$F = \frac{m(v-u)}{t}$$

$$f = \frac{20(0 - (-10))}{5}$$

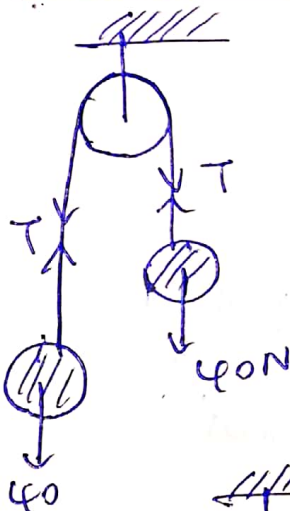
$$f = \frac{20 \times 10}{5}$$

$$f = 40N$$

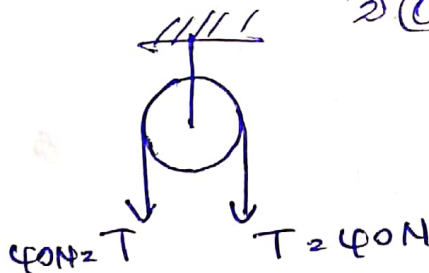
ගතික ක්ෂණය
බලය = 40N //

* '6' දළව කියන විට රූපයේ මගෙය හා වට දෘශ්‍යමය බලයන්
නොපෙන්වා නිසා අවශ්‍ය බලයද ස්වයං බලයට සමාන බලයක්
40N // පිටුපිට - 2

7

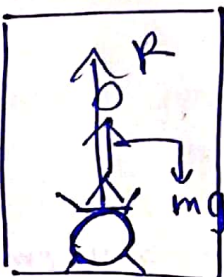
බල දෘශ්‍යමය බලය $T = 40N$ ද හේ
මෙය ගමන් කරන බව අනෙක් පැත්තේ
මෙය එක්විය හැකි (දෘශ්‍යමය බලයන්
නොමැති නිසා) එබැවින් මෙය අනෙක්
ප්‍රතිරෝධයක් සමඟ හෝ දිශාවට
මගෙයට වෙනස් වේ. එබැවින්

කරුණා මග බලයට = 80N //

පිටුපිට - 1

8

සමස්ත කාර්යයන් පාලනය යනු කැරකීම මග දැනීමෙන්
ප්‍රතික්‍රියාවේ මගෙයට ය.

$$\uparrow F = ma$$

$$R - mg = ma$$

$$715 - 550 = 55a$$

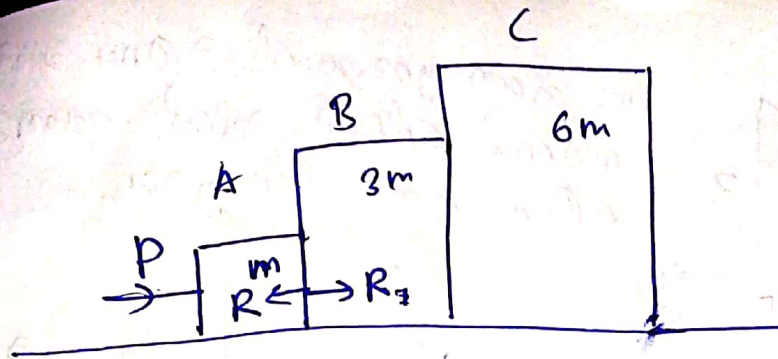
$$165 = 55a$$

$$3 = a$$

$$\uparrow a = 3ms^{-2}$$

පිටුපිට 1

9

ସମସ୍ତଙ୍କୁ

$$F = ma$$

$$P = (m + 3m + 6m) a$$

$$P = 10m a$$

$$\frac{P}{10m} = a$$

ସମ୍ପର୍କ - 2

A ଉପରେ

$$F = ma$$

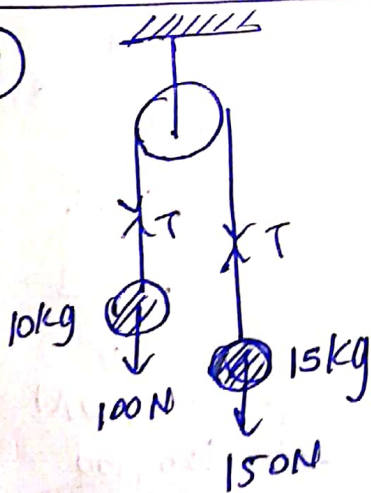
$$P - R = m \times \frac{P}{10m}$$

$$P - \frac{P}{10} = R$$

$$\frac{10P - P}{10} = R$$

$$\frac{9P}{10} = R$$

10

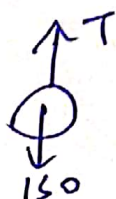
ସମସ୍ତଙ୍କୁ

$$F = ma$$

$$150 - 100 = (10 + 15) a$$

$$\frac{50}{25} = \frac{25a}{25}$$

$$2m s^{-2} = a$$

15kg

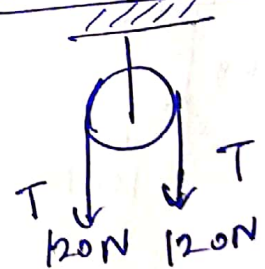
$$F = ma$$

$$150 - T = 15 \times 2$$

$$150 - T = 30$$

$$150 - 30 = T \quad T = 120N //$$

ଉପରେ ଥିବା ବସ

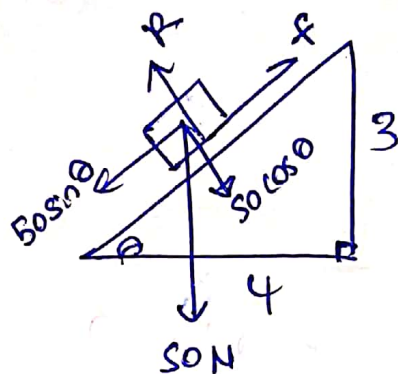

$$= 2T$$

$$= 240N$$

ସମ୍ପର୍କ 5

11

2m/s² නිසා ගුරුත්වයේ 3/4 ක් කොට
 ධාවනය වන්නේ නිසා අවශ්‍ය
 බලය සොයා ගන්න

$$R = 50 \cos \theta$$

$$f = \mu R$$

$$f = \mu \times 50 \cos \theta$$

$$f = \mu \times 50 \cos \theta$$

$$f = 50 \sin \theta$$

(අවශ්‍ය බලය)

$$\mu \times 50 \cos \theta = 50 \sin \theta$$

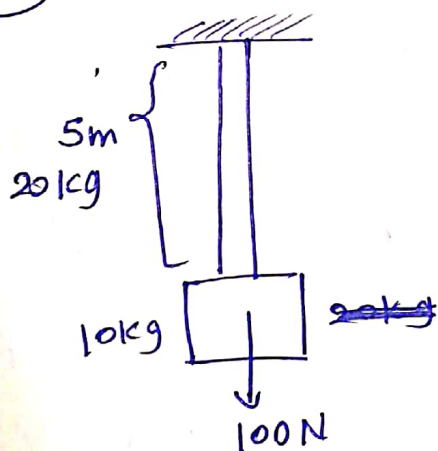
$$\mu = \frac{50 \sin \theta}{50 \cos \theta}$$

$$\mu = \tan \theta$$

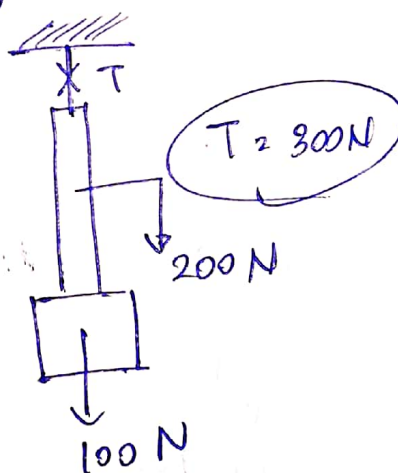
$$\mu = \frac{3}{4} = \frac{3}{4}$$

අනුපාතය → 3/4

12

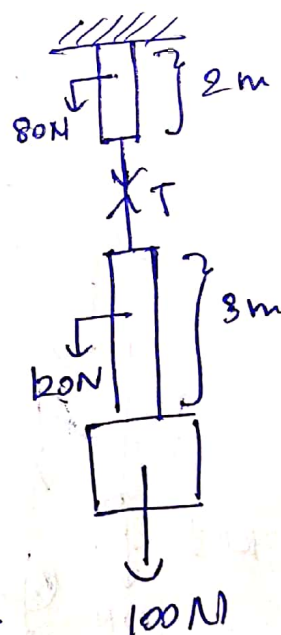

(i)

අනුපාතය - 3

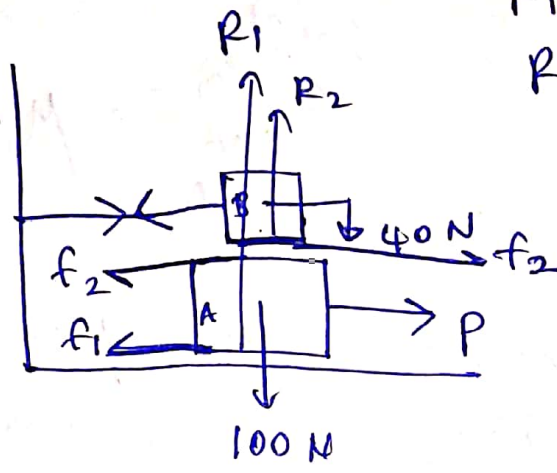
ii)

$$T = 120 + 100$$

$$T = 220 \text{ N}$$

(13)

$$R_1 = 140 \text{ N}$$

$$R_2 = 40 \text{ N}$$

$$f_1 = \mu R$$

$$f_1 = \frac{1}{2} \times 140$$

$$f_1 = 70 \text{ N}$$

මුළු බලය ගැන

$$f_1 + f_2 (P) = f_1 + f_2$$

$$= 70 + 10$$

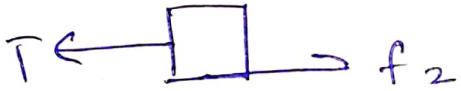
$$= 80 \text{ N}$$

$$f_2 = \mu R$$

$$= \frac{1}{2} \times 40$$

$$f_2 = 10 \text{ N}$$

3 වෙනම කිරීමට තර.

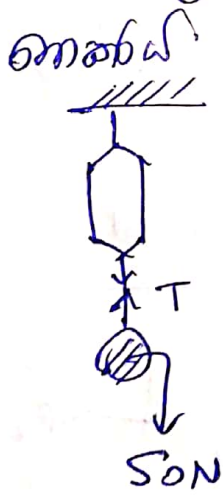
$$T = f_2$$

$$T = 10 \text{ N}$$

පිටුව 3

(14)

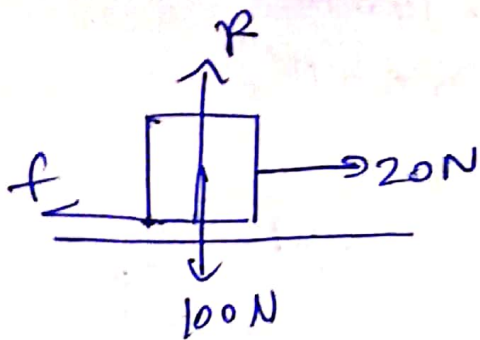
ප්‍රකාශය යොමුවේ යටතේ තබන විට ප්‍රකාශයේ බලයේ ක්‍රියා

$$T = 50 \text{ N}$$

පිටුව - 1

15

මෙම බලය
මෙම බලය
මෙම බලය
මෙම බලය

$$f = \mu R$$

$$f = \mu R$$

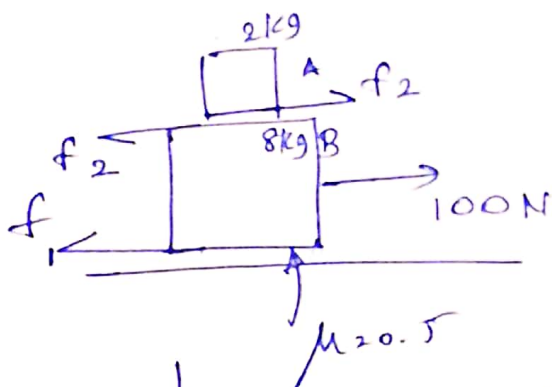
$$= \frac{1}{4} \times 100$$

$$= 25 \text{ N}$$

මෙම බලය 25N විය නොහැකි
මෙම බලය තවදුරටත් වැඩිවේ.
එම නිසා මෙම බලය 20N වේ

පිටුව 3

16

$$f_1 = \mu R$$

$$f_1 = \frac{1}{2} \times 100$$

$$f_1 = 50 \text{ N}$$

පිටුව 2

මෙම බලය

$$F_2 = ma$$

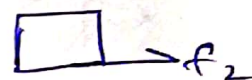
$$100 - f_1 = 10 \times a$$

$$100 - 50 = 10a$$

$$\frac{50}{10} = a$$

$$5 \text{ ms}^{-2} = a //$$

මෙම 2kg බලය

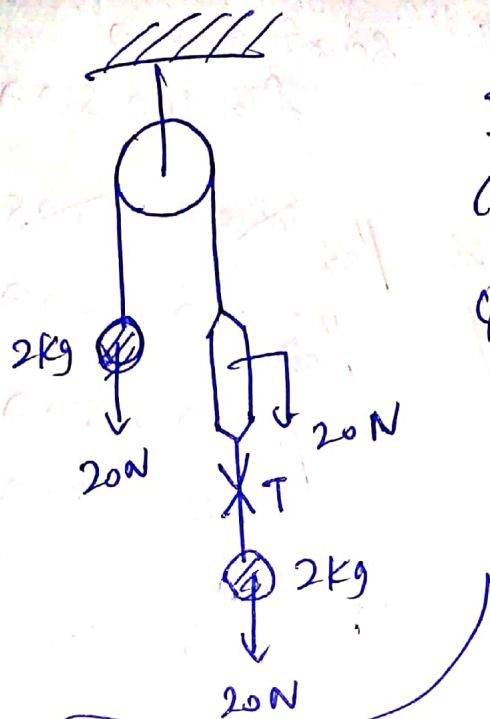

$$F_2 = ma$$

$$f_2 = 2 \times 5$$

$$f_2 = 10 \text{ N} //$$

17

අදායම

$$F = ma$$

$$40 - 20 = 6a$$

$$20 = 6a$$

$$\frac{20}{6} = a$$

$$a = \frac{10}{3} \text{ ms}^{-2}$$

$$a = \frac{10}{3} \text{ ms}^{-2}$$

3) තර්ජන ත්වරණය හා වේගය
හතත තත්ත්වය ආරම්භය.

$$F = ma$$

$$20 - T = 2 \times \frac{10}{3}$$

$$20 - T = \frac{20}{3}$$

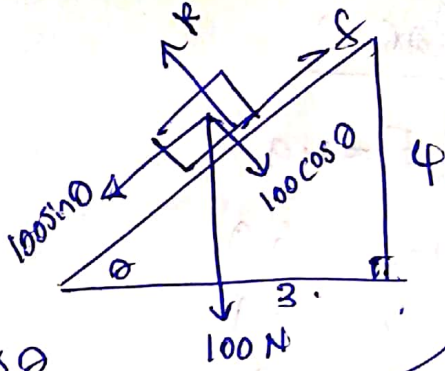
$$\frac{20 - 20}{3} = T$$

$$\frac{60 - 20}{3} = T$$

$$\frac{40}{3} \text{ N} = T$$

$$T = 13.3 \text{ N}$$

අනුප්‍රාප්ත වේගය $\rightarrow S$

$$R = 100 \cos \theta$$

$$f = \mu R$$

~~$$f = \mu_s \times 100 \cos \theta$$~~

$$f = \mu_s \times 100 \cos \theta$$

මෙම ආවේණිකතාව අවමයෙන්
කිමැනම් අවශ්‍යය

$$f = 100 \sin \theta$$

$$\mu_s \times 100 \cos \theta = 100 \sin \theta$$

$$\mu_s \times \cos \theta = \sin \theta$$

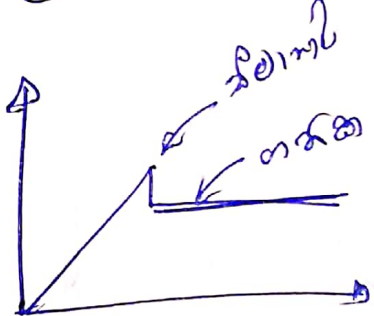
$$\mu_s \cos \theta = \sin \theta$$

$$\mu_s = \frac{\sin \theta}{\cos \theta}$$

$$\mu_s = \tan \theta$$

$$\mu_s = \underline{\underline{4/3}}$$

මෙම අවස්ථාවේ දී චලිත වේගයක් නොමැති බව අප දනිමු

$$F = ma$$

$$F_n = \mu R$$

$$F_n = \mu_k \times R$$

$$= \frac{1}{2} \times 100 \cos \theta$$

$$= \frac{1}{2} \times 100 \times \frac{3}{5}$$

$$= 30 \text{ N}$$

~~$$100 \sin \theta - f = ma$$~~

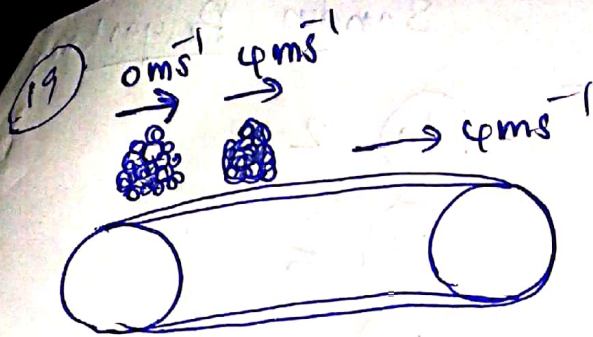
$$\left(\frac{100 \times 4}{5} \right) - 30 = 10 \times a$$

$$80 - 30 = 10a$$

$$50 = 10a$$

$$5 \text{ ms}^{-2} = a //$$

50ms⁻²

$$F = \frac{m(v-u)}{t}$$

$$F = \frac{2(4-0)}{1}$$

$$F = 2 \times 4 = 8 \text{ N} //$$

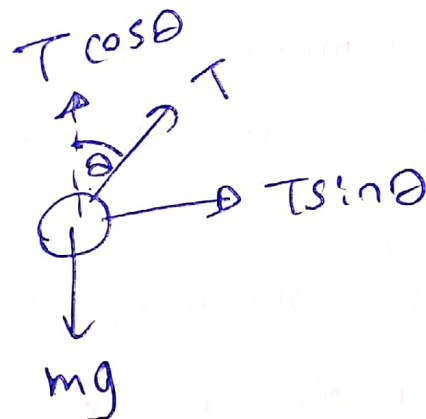
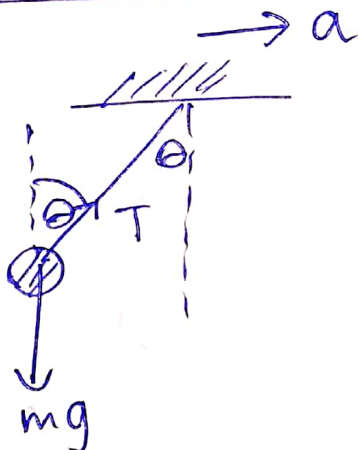
$$\frac{120 \text{ kg}}{1 \text{ min}}$$

$$\frac{2 \times 120 \text{ kg}}{60 \text{ s}}$$

$$2 \text{ kg s}^{-1}$$

$$\boxed{2 \times 4 = 8}$$

20

$$F = ma$$

$$T \sin \theta = ma \quad \text{--- (1)}$$

$$T \cos \theta = mg \quad (\text{at } \theta \text{ and } m \text{ at } \theta) \quad \text{--- (2)}$$

①
②

$$\frac{T \sin \theta}{T \cos \theta} = \frac{ma}{mg}$$

$$\tan \theta = a/g$$

$$\tan \theta = a/g$$

$$\tan \theta = \frac{10}{10} = 1$$

$$\tan 45^\circ = 1 //$$

$$\boxed{45^\circ}$$